

LUONNONVARAKESKUKSEN ASiantuntijalausunto ASIAAN KAA 4/2020 vp

Luonnonvarakeskus (Luke) tuottaa riista- ja kalakantojen kestävän ja monipuolisen hyödyntämisen ja säätelyn edellyttämät riista- ja kalakantojen arviot ja ennusteet kantojen tilasta, alueellisen ja ajallisen säätelyn edellyttämät saalistilastot sekä huolehtii kannanarvioinnin kehittämisen edellyttämästä tutkimuksesta.

Luonnonvarakeskus tuottaa vuosittain arvion susikannan runsaudesta. Susikanta-arvio pohjautui aiemmin (1998 – 2016) vapaaehtoisen petoyhdyshenkilöverkoston kirjaamiin havaintoihin ja lähetinpantoja käyttämällä saatuun tietoon susilaumojen ja -parien liikkumisesta ja reviirien pinta-aloista.

Luonnonvarakeskus otti susikannan seurannassa merkittävän kehitysaskelen talvella 2016-2017, jolloin ulostenäytteiden DNA-analyysit yhdessä petoyhdyshenkilöiden kirjaamien havaintojen kanssa muodostivat kanta-arvion aineistopohjan yhdessä GPS- paikannusten kanssa. Kesäkuussa 2017 julkaistiin ensimmäisen kerran yksityiskohtainen kuvaus reviirikohtaisista arvioista ja aineistoista (https://riistahavainnot.fi/static_files/suurpedot/kantaarviolausunnot/Susikanta-2017-Liite_1-Reviirikohtaiset_arviot_ja_aineistot.pdf). Menetelmä on kuvattu myös tieteellisessä julkaisussa (<https://link.springer.com/article/10.1007/s13364-018-0371-3>).

Geneettisen yksilöntunnistuksen merkitys kanta-arviossa on ymmärretty kentällä erittäin hyvin. Suurelta osin vapaaehtoisten suorittaman aineistonkeruun ansiosta DNA-materiaalin keruun piiriin tulleiden reviirien osuus kaikista reviireistä on merkittävästi kasvanut talven 2016-2017 jälkeen. Jo kohtalaisen rajallisella näytemäärällä (10-15 näytettä) voidaan reviirin status (lauma/pari) määrittää yli 90%:n todennäköisyydellä. Lauman yksilömäärän luotettavaan arviointi edellyttää suurempaa näytemäärää, ja lauman koon arviointeihin käytetäänkin myös petoyhdyshenkilöiden kyseiseltä reviiriltä kirjaamia havaintoja.

Talven 2020/2021 aikana DNA -näytteitä on kerätty olennaisesti kattavammin kuin kertaakaan aiemmin. Keruu on tapahtunut pääasiassa vapaaehtoisten henkilöiden toimesta. Luonnonvarakeskus julkaisee kesäkuussa 2021 yksityiskohtaisen dokumentin, jossa arvioidaan Suomen susikanta kevättalvella 2021 sekä esitellään reviirikohtaiset aineistot ja arviot. Samalla Luonnonvarakeskus julkaisee myös susikannan koon vuodenaikaista vaihtelua ja tulevaa kehitystä kuvaavan ennustemallin (vrt. https://riistahavainnot.fi/static_files/suurpedot/kantaarviot/luke-luobio_37_2020.pdf).

Luonnonvarakeskus tuottaa elokuun lopulla 2021 väliarvioita suotuisan suojelutason viitearvoiksi kansainvälisenä yhteistyönä.